

Danskerne tager arbejdet med på ferie – resultat af undersøgelse

Af: Susanne Teglkamp, Direktør i Teglkamp & Co.

Teglkamp & Co. har gennemført en internetbaseret undersøgelse af, hvorvidt vi holder ferie eller om vi tager arbejdet med på ferie.

I alt har 371 deltaget i undersøgelsen.

Udover at svare på spørgsmålene i undersøgelsen har langt over 300 af deltagerne valgt at knytte personlige kommentarer og erfaringer til undersøgelsen. Nogle af kommentarerne er gengivet i denne undersøgelse. Alle kommentarerne vil blive gjort til genstand for yderligere bearbejdning. Hele materialet danner baggrund for foredrag og workshops for interesserede.

Overordnede konklusioner

Overordnet set er der meget der tyder på, at vi ikke er gode til at organisere os omkring vores afholdelse af ferie. Vi knokler op til ferien, så vi ikke når at geare ned og skal bruge den første uge af ferien til at lande. Vi arbejder indimellem i vores ferie for at ikke bunkerne skal blive for store, mens vi er væk. Det vil sige, at vi aldrig oplever den energi, der kan ligge i at give slip på ansvaret og problemerne blot for en stund og koncentrere os om helt andre ting. Og det kan være lidt af et mareridt at vende tilbage igen. Mailboksen er nærmest ved at sprænges med alle de ulæste mails, der ligger rigtig mange møder i den første uge på arbejdet og mange ting skulle have været lavet i går og skal nu hurtigst muligt ekspederes. Det er klart, at det lynhurtigt dræner batterierne.

Der kan herudover drages mange konklusioner af undersøgelsen. Her skal nogle af de væsentligste fremhæves:

- Arbejdet ligger til os, når vi kommer tilbage fra ferie. De fleste af deltagerne går på ferie med bevidstheden om, at arbejdet ligger til dem, når de kommer tilbage fra ferie. Således angiver lige knapt halvdelen at kun de ting, der ikke kan vente bliver lavet, mens de er på ferie. For 4 ud af 10 vedkommende ligger alt arbejdet til de kommer tilbage fra ferien igen. Der er ingen tvivl om, at bevidstheden om, at der venter nogle store bunker, når man kommer tilbage fra ferien, får mange til at tage arbejdet med på ferie.
- Vi bruger første uge af ferien til at komme ned i gear. Det er de færreste af deltagerne i undersøgelsen, som kan slappe af fra den første dag, de går på ferie. Kun hver 4. af deltagerne kan gå direkte på ferie og slappe af fra dag 1. Lige knapt halvdelen bruger den første uge af ferien til at løbe farten af. Og hver 3. af deltagerne har stadig arbejdet med i tankerne i løbet af den første ferieuge. Hver 8. af deltagerne er faktisk ikke klar til at gå på ferie og bruger derfor den første ferieuge til at gøre forskellige arbejdsmæssige ting færdigt.
- Vi er altid på – også når vi holder ferie! Vi holder sjældent helt fri. Vi har mobiletelefonen med og hvis ikke vi holder den åbent hele tiden, hvad flere end hver 3. har, så lytter vi den i hvert tilfælde af et par gange i løbet af dagen. Og mailen kan vi heller ikke slippe. Hver 3. af deltagerne i undersøgelsen tjekker arbejdsmailen hver eneste dag i ferien.
- Den første arbejdsuge efter ferien er sjældent en god oplevelse. Kun for hver 3. deltager i undersøgelsen er frisk og klar til at tage på arbejdet efter ferien. For de øvriges vedkommende opleves det hårdt at vende tilbage til bunkerne, hver 5. oplever det endda som ret

stressende at komme tilbage på arbejdet igen. Hver 5. af deltagerne er oftest udmattet efter den første arbejdsuge efter ferien.

- Projektlederne er mest belastet. Tilsyneladende er projektlederne den gruppe af medarbejdere, som har sværest ved at holde sommerferien fri fra arbejdet.

Uddrag af resultater fra undersøgelsen

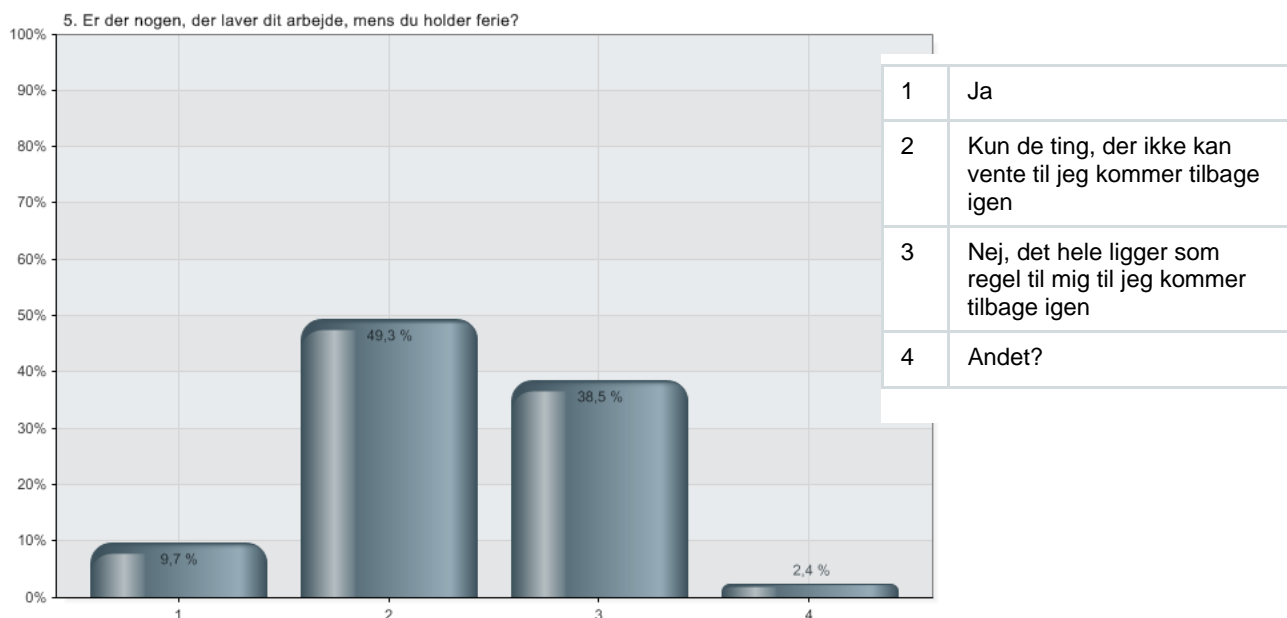
Over halvdelen holder 6 ugers ferie eller mere

Der er ingen tvivl om, at den 6. Ferieuge er en realitet for de fleste. Således angiver over halvdelen af deltagerne at de holder 6 ugers ferie eller mere om året. Spørgsmålet er så hvor meget ferie det reelt bliver til. Det spørgsmål får vi svar på i den øvrige del af undersøgelsen.

Arbejdet ligger til os, når vi kommer tilbage

De fleste af deltagerne går på ferie med bevidstheden om, at arbejdet ligger til dem, når de kommer tilbage fra ferie. Således angiver lige knapt halvdelen at kun de ting, der ikke kan vente bliver lavet, mens de er på ferie. For 4 ud af 10 vedkommende ligger alt arbejdet til de kommer tilbage fra ferien igen. Der er ingen tvivl om, at bevidstheden om, at der venter nogle store bunker, når man kommer tilbage fra ferien, får mange til at tage arbejdet med på ferie.

Kun hver 10. af deltagerne kan regne med, at der er andre der tager over, når de holder ferie. De kan således på ferie med bevidstheden om, at der ikke ophober sig store bunker, mens de er på ferie.

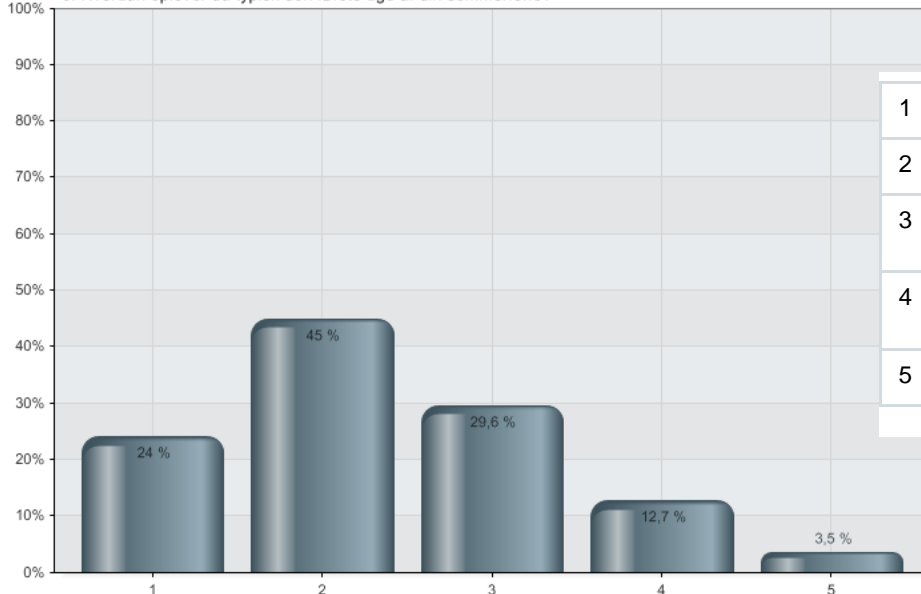

Vi bruger første uge af ferien til at komme ned i gear

Det er de færreste af deltagerne i undersøgelsen, som kan slappe af fra den første dag, de går på ferie. Kun hver 4. af deltagerne kan gå direkte på ferie og slappe af fra dag 1. Lige knapt halvdelen bruger den første uge af ferien til at løbe farten af. Og hver 3. Af deltagerne har stadig arbejdet

med i tankerne i løbet af den første ferieuge. Hver 8. af deltagerne er faktisk ikke klar til at gå på ferie og bruger derfor den første ferieuge til at gøre forskellige arbejdsmæssige ting færdigt.

6. Hvordan oplever du typisk den første uge af din sommerferie?

1	Jeg slapper helt af
2	Jeg skal lige ned i gear
3	Jeg har svært ved at slippe arbejdet i tankerne
4	Jeg har stadig en del arbejde, jeg lige skal have gjort færdig
5	Andet, specificer venligst

Kommentar

Det er ikke en naturlov, at vi skal bruge den første uge af vores ferie på at komme ned i gear. For det første kan en fornuftig planlægning op til ferien være med til, at man kan gå på ferie i god ro og orden. For det andet kan en god overlevering af opgaver til kollegaerne være med til, at andre kan tage over, når man går på ferie. Flere af deltagerne har et bud på, hvordan man kan løse denne udfordring:

"Jeg plejer at annoncere på arbejdet, at jeg starter ferie et par dage før jeg faktisk gør det. Så arbejder jeg i de to dage og får lukket de løse ender og framelder feriedagene bagefter. Min familie ved ikke jeg har meldt ferie de par dage, så de forventer at jeg er på arbejde."

"De højt prioriterede løbende opgaver bliver overdraget til andre, resten bliver sat på stand-by. Indkomne henvendelser som ikke kan afvente min tilbagekomst henvises til en stedfortræder."

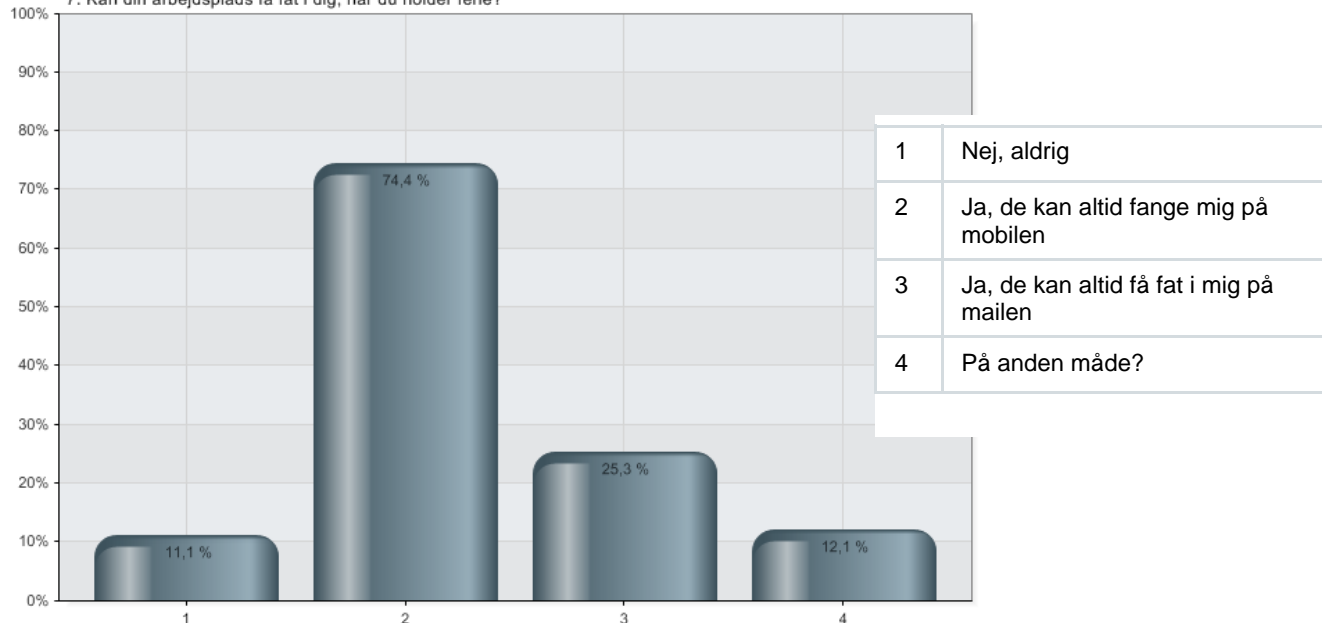
"Jeg holder 4 ugers ferie, så kan jeg bruge den første uge til at koble fra i, og så kan jeg holde 3 ugers ferie."

"Jeg har behov for at have rimeligt rent bord for at kunne slappe af i ferie, så hvis der er noget jeg ikke har nået vil jeg hellere gøre det færdig i starten af ferie, for ikke at skulle gå og tænke på det i ferien."

Vi er altid til at få fat på

Kun hver 10. oplyser, at arbejdspladsen ikke kan få fat i dem, mens de er på ferie. Alle øvrige kan fanges enten på mobiltelefonen eller på mailen. Spørgsmålet er så, hvor meget arbejdspladsen benytter sig af denne mulighed, men det er en helt anden sag. Sagen er, at langt de fleste finder det helt naturligt og helt i orden at arbejdspladsen har mulighed for at få fat på dem, når de holder ferie.

7. Kan din arbejdsplads få fat i dig, når du holder ferie?

Deltagernes kommentarer

Der er mange grunde til, at arbejdspladserne næsten altid kan få fat i deres medarbejdere i ferie. Ud fra deltagernes kommentarer er det tilsyneladende ikke virksomhederne, der lægger pres på, at medarbejderne skal være til at træffe i ferien. Det er medarbejderne selv, der af pligtfølelse eller af praktiske årsager, synes at de må være på også i ferien. Deltagerne i undersøgelsen siger eksempelvis:

"Min arbejdsmobil er også privat mobil, så den er åben hele tiden."

"Der kan komme opgaver i løbet af min ferie, som kræver action."

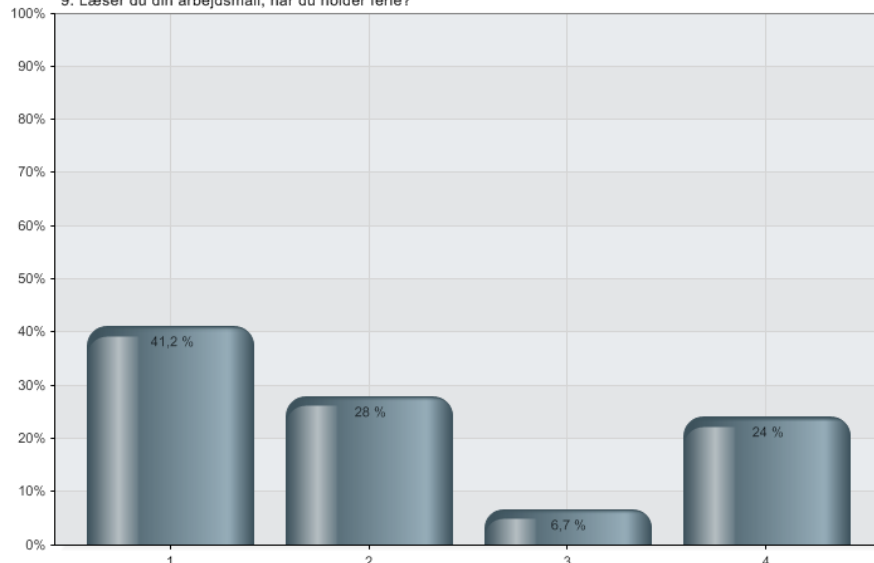
"Jeg vil ikke lade mine kunder i stikken."

"Tror ikke det bliver til en hel uges sammenhængende ferie ad gangen. Er bange for ikke at gøre mit arbejde godt nok og miste kunder."

Vi er altid på – også når vi holder ferie!

Vi holder sjældent helt fri. Vi har mobiletelefonen med og hvis ikke vi holder den åbent hele tiden, hvad flere end hver 3. har, så lytter vi den i hvert tilfælde af et par gange i løbet af dagen. Og mailen kan vi heller ikke slippe. Hver 3. af deltagerne i undersøgelsen tjekker arbejdsmailen hver eneste dag i ferien.

9. Læser du din arbejdsmail, når du holder ferie?

1	Nej, aldrig
2	Ja, jeg tjekker som regel min mail en gang om dagen
3	Ja, jeg tjekker som regel min mail flere gange om dagen
4	Andet?

Deltagernes kommentarer

Det er ikke alle deltagerne, der synes det er i orden altid at være på. Nogle peger på, at det er et ledelsesansvar at sikre, at hastende sager fordeles til andre. Og andre peger på sig selv som årsagen til, at man har halt fri:

"Det er ikke min opfattelse at det er arbejdsgiveren der presser på for at arbejdstageren skal arbejde under ferien, men snarere arbejdstagerens generelle holdning til det at arbejde, og at arbejdsgiverne i en hvis udstrækning udnytter arbejdstagerens holdninger og moral."

"For at nedsætte stressniveauet er det efter min mening vigtigt at koble helt af i ferier nogle gange om året. Derfor tager jeg ikke arbejde med på ferie og checker ikke e-mails etc. Desværre kan det alligevel godt tage nogle dage, før tankerne kan slippe arbejdet. Det er ledelsens ansvar, at hastende sager fordeles til andre, mens jeg holder ferie - i den udstrækning det kan lade sig gøre. Et ansvar som desværre ofte negligeres, så medarbejderen ikke får den nødvendige genopladning til en ny arbejdsæson."

"Det er ikke sundt, og kan mærke det faktisk irriterer mig hvis nogen har kontaktet mig på mail i løbet af ferien og forventet et svar selvom de vidste jeg havde ferie. Den situation har jeg desværre selv skabt ved at være for meget til rådighed."

Kvinder er bedre til at slippe arbejdet i ferien end mænd

Der er en markant forskel mellem mænd og kvinder, når det drejer sig om at tage arbejdet med på ferien:

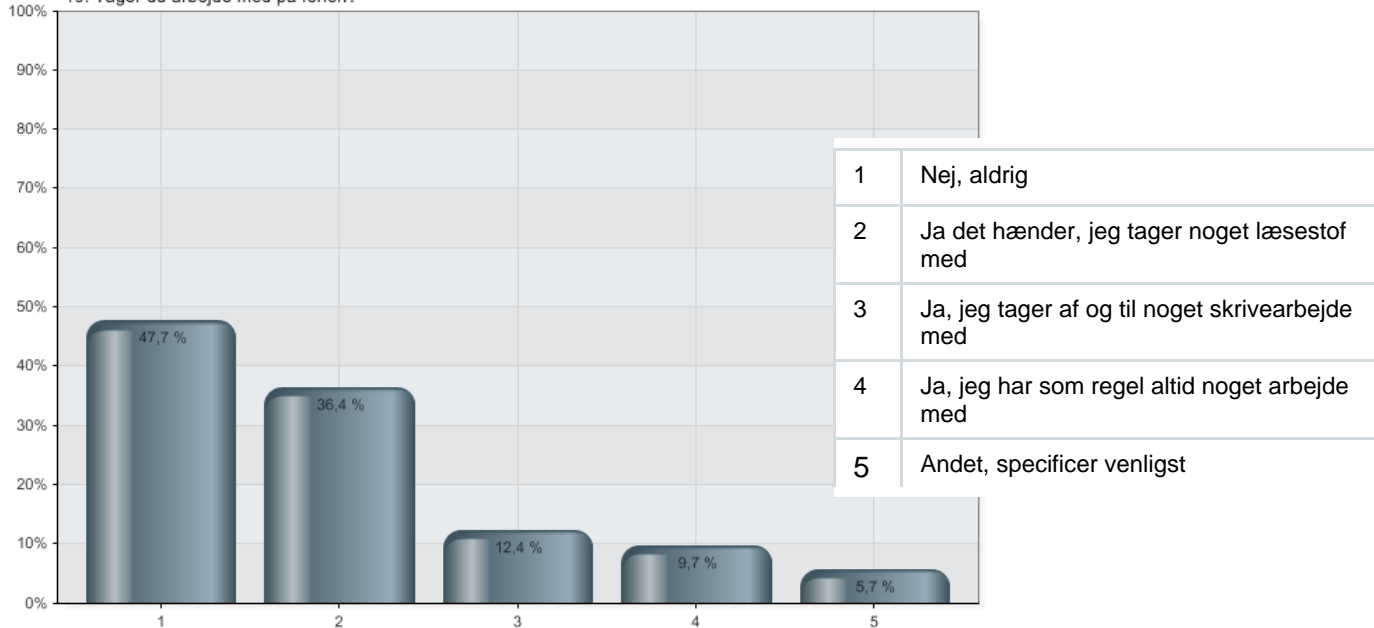
- 41% af mændene holder deres mobiltelefon åben hele dagen mod kun 31% af kvinderne.
- 34% af mændene tjekker dagligt deres arbejdsmail under ferien mod kun 22% af kvinderne.
- 41% af mændene tager arbejdsrelateret læsestof med i ferien mod kun 32% af kvinderne.

Vi tager gerne lidt arbejdsrelateret læsestof med på ferie

Flere end hver 3. tager gerne lidt arbejdsrelateret læsestof med på ferie og hver 5. tager enten noget skrivearbejde med eller andre arbejdsopgaver, som de normalt ikke har tid til, når de er på arbejdet i dagligdagen.

Det kan godt være, at vi er til at få fat på via mobilen eller at vi læser vores mail, men det betragter vi måske ikke rigtigt som at arbejder i vores ferie. I hvert tilfælde siger lige knapt halvdelen, at de aldrig tager arbejde med på ferie.

10. Tager du arbejde med på ferien?

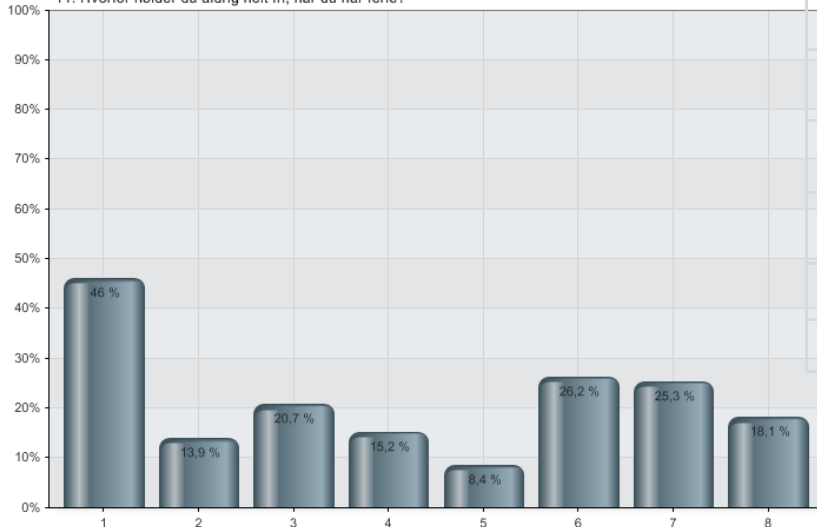

Vi elsker vores arbejde – derfor tager vi det med på ferie

Der er ikke arbejdspladserne rundt omkring, der ligger pres på medarbejderne om, at de skal arbejde, når de holder ferie. Faktisk er det kun hver 12. der angiver forventninger fra arbejdspladsen, som årsag til, at man arbejder i ferien. Lige knapt halvdelen oplyser, at de at de tager arbejdet med på ferien, fordi de godt kan lide deres arbejde.

Det er langt mere problematisk at hver 4. oplyser, at de tager arbejde med på ferien, fordi det hele ellers vil ligge til dem, når de kommer tilbage. Og ligeså slemt er det, når arbejdet bliver taget med på ferien, fordi man har for meget arbejde og ikke kan nå det i hverdagen. Dette angives som årsagen for hver 7. Og endelig oplyser hver 4. hensynet til de kollegaer, der er tilbage. Man glemmer bare, at kollegaerne også skal på ferie på et tidspunkt og at gensidigheden ligger i, at så er det en selv, der skal forsøge at løse opgaverne.

11. Hvorfor holder du aldrig helt fri, når du har ferie?

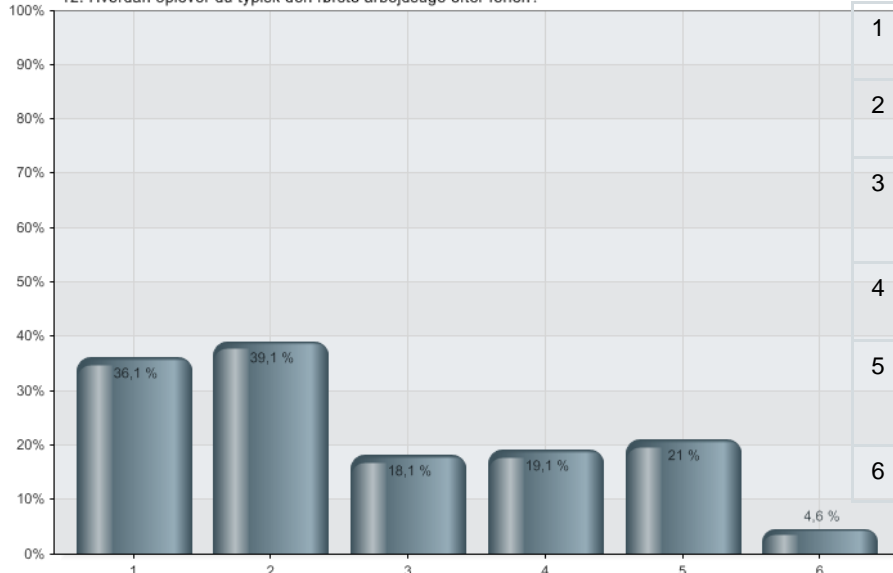

1	Jeg kan godt lide mit arbejde
2	Jeg kan bare ikke lade være med at arbejde i ferien
3	Jeg bruger ferien til at få ordnet nogle af de ting, jeg ellers aldrig får tid til på arbejdet
4	Jeg har for meget arbejde og er nødt til at tage ferien til hjælp
5	Min arbejdsplads forventer, at jeg er til rådighed også i min ferie
6	Der er ikke andre til at lave mit arbejde, når jeg holder ferie
7	Jeg vil ikke lade mine kollegaer i stikken
8	Andet?

Den første arbejdsuge efter ferien er sjældent en god oplevelse

Efter en god lang ferie skulle batterierne være ladet op og man skulle være frisk, udhvilet og klar til at tage fat på arbejdet igen. Dette gælder imidlertid kun for hver 3. deltager i undersøgelsen. For de øvrige vedkommende opleves det hårdt at vende tilbage til bunkerne, hver 5. oplever det endda som ret stressende at komme tilbage på arbejdet igen. Hver 5. af deltagerne er oftest udmattet efter den første arbejdsuge efter ferien. Årets sommerferie kommer meget hurtigt til at virke meget langt væk. Således angiver 4 ud af 10, at de typisk godt kunne bruge en uges ferie til.

12. Hvordan oplever du typisk den første arbejdsuge efter ferien?

1	Jeg er frisk, udhvilet og klar til at tage fat
2	Jeg kunne typisk godt bruge en uges ferie til
3	Jeg synes, det er hårdt at komme tilbage til alle bunkerne
4	Det er faktisk oftest ret stressende at komme tilbage igen
5	Jeg er oftest udmattet efter den første arbejdsuge efter en ferie
6	Andet:

Deltagernes kommentarer

Der er heldigvis nogen af deltagerne, der har erfaret, at det kan svare sig ikke at lægge unødigt pres på sig selv den første uge efter ferien:

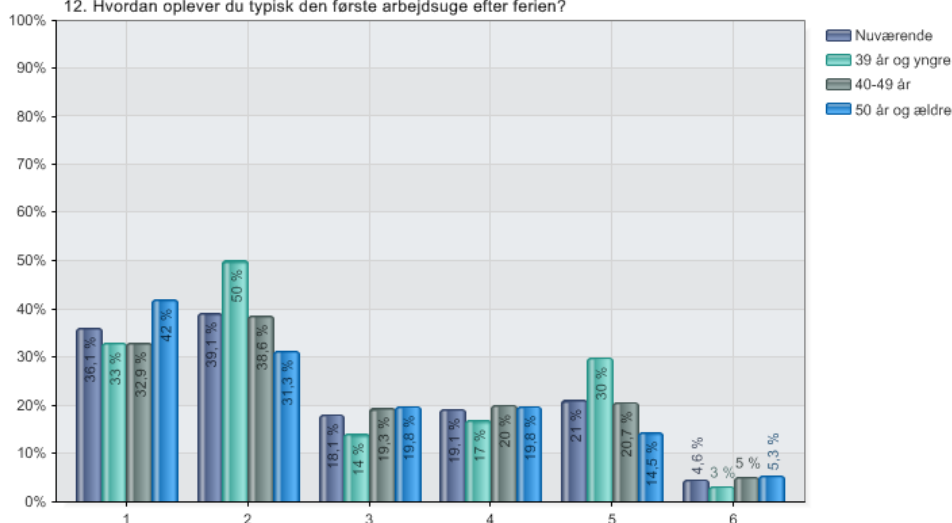
"Fra at have været i et "andet" gear ... til igen at skulle være "på" bruger jeg specielt efter en sommerferie nogle dage til at komme i gang igen efter min ferie."

"Jeg har den glæde at komme tilbage til en prioriteret indbakke og har den aftale med mig selv om ikke at overarbejde."

"Det tager ofte 2 dage at komme igennem mail-boxen, og jeg forsøger altid at afsætte tid til dette inden ferie, så jeg ikke skal starte op med en uge fyldt med møder, men det er ikke altid det lykkes."

Første uge efter ferien opleves mere hård for de yngre medarbejdere

12. Hvordan oplever du typisk den første arbejdsuge efter ferien?

1	Jeg er frisk, udhvilet og klar til at tage fat
2	Jeg kunne typisk godt bruge en uges ferie til
3	Jeg synes, det er hårdt at komme tilbage til alle bunterne
4	Det er faktisk oftest ret stressende at komme tilbage igen
5	Jeg er oftest udmattet efter den første arbejdsuge efter en ferie
6	Andet:

Der er ikke den store aldersmæssige forskel på, om vi tager arbejde med på vores ferie. Til gengæld er der en forskel på, hvordan vi oplever at komme tilbage på arbejdet igen. Således er der langt flere blandt de yngre medarbejdere, som godt kunne bruge en uges ferie endnu og som oftest er udmattet efter den første arbejdsuge efter ferien. Medarbejdere fra 50 år og opefter oplever sig markant mere udhvilet og klar til at tage fat igen efter ferien og tackler også den første uge efter ferien bedre.

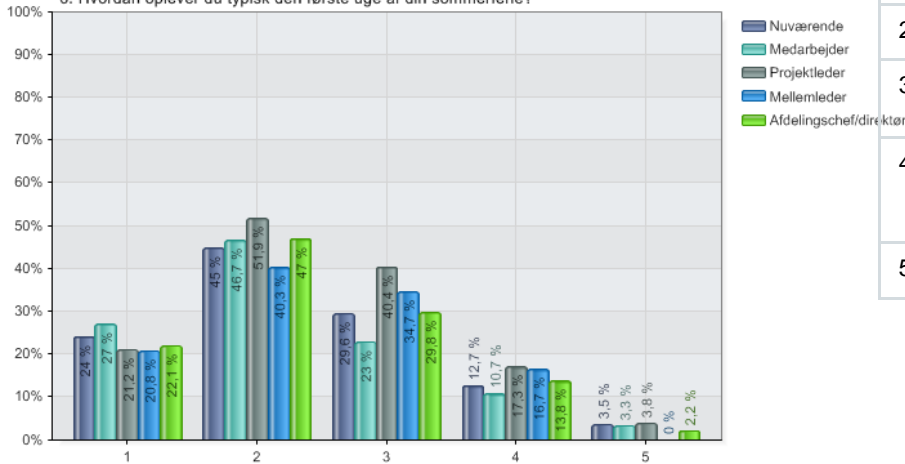
Der kan være mange grunde til denne forskel. Noget ligger måske i, at yngre medarbejdere typisk har børn og det kan i sig selv være hårdt at være sammen på fuld tid med familien i hele ferien. Yngre mennesker er måske også på vej i karriere og tænker meget over, at vise at man kan levere og præstere hele tiden. Ældre medarbejder har måske ikke det samme behov for at bevise, at de godt kan.

Projektlederne er mest belastet

Tilsyneladende er projektlederne den gruppe af medarbejdere, som har sværest ved at holde sommerferien fri fra arbejdet.

Projektlederne har sværest ved at komme ned i gear og svært ved at slippe arbejdet i tankerne, når de går på ferie:

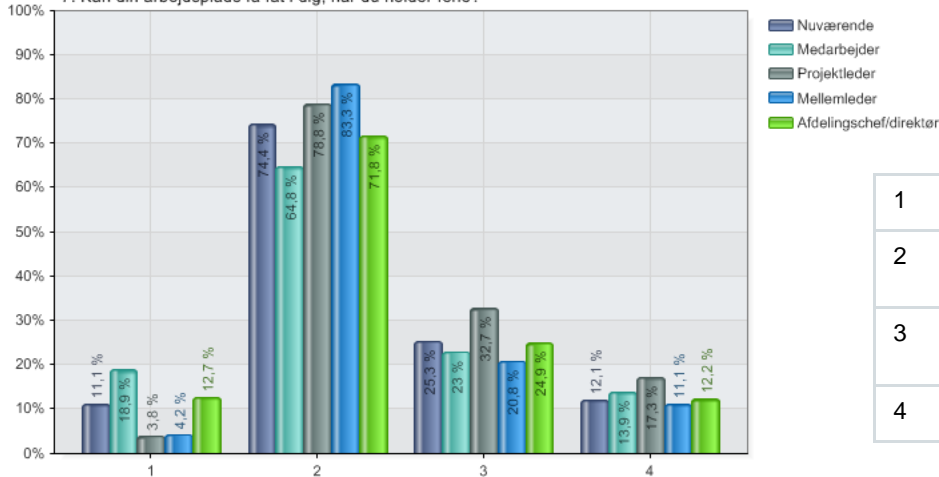
6. Hvordan oplever du typisk den første uge af din sommerferie?

1	Jeg slapper helt af
2	Jeg skal lige ned i gear
3	Jeg har svært ved at slippe arbejdet i tankerne
4	Jeg har stadig en del arbejde, jeg lige skal have gjort færdig
5	Andet, specificer venligst

Projektlederne er altid på mailen og på mobilen i ferien:

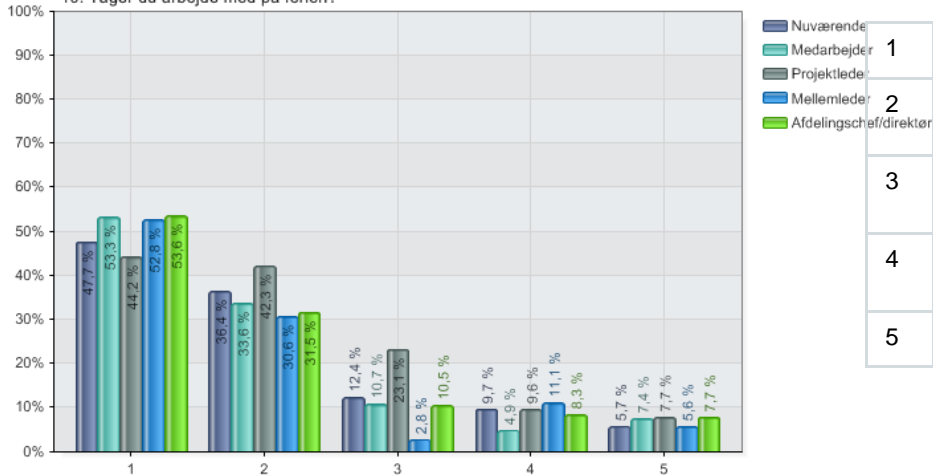
7. Kan din arbejdsplads få fat i dig, når du holder ferie?

1	Nej, aldrig
2	Ja, de kan altid fange mig på mobilen
3	Ja, de kan altid få fat i mig på mailen
4	På anden måde?

Projektleder tager oftere end andre både læsestof og skrivearbejde med på ferien:

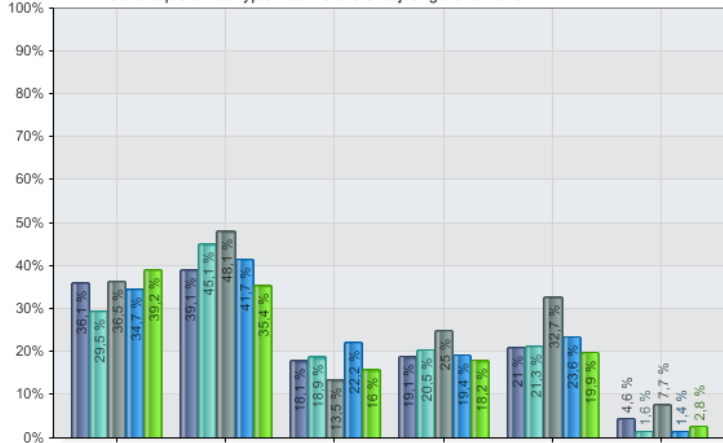
10. Tager du arbejde med på ferien?

1	Nej, aldrig
2	Ja det hænder, jeg tager noget læsestof med
3	Ja, jeg tager af og til noget skrivearbejde med
4	Ja, jeg har som regel altid noget arbejde med
5	Andet, specificer venligst

Projektledere synes oftere det er mere stressende at komme tilbage fra ferie og er oftere mere udmattet efter den første arbejdsuge efter ferien:

12. Hvordan oplever du typisk den første arbejdsuge efter ferien?

1	Jeg er frisk, udhvilet og klar til at tage fat
2	Jeg kunne typisk godt bruge en uges ferie til
3	Jeg synes, det er hårdt at komme tilbage til alle bunkerne
4	Det er faktisk oftest ret stressende at komme tilbage igen
5	Jeg er oftest udmattet efter den første arbejdsuge efter en ferie
6	Andet:

Strategien for årets ferie

Hver 3. deltager har ikke lagt nogen strategi for, om arbejdet skal med på ferien i år. Men hver 3. deltager har en klar strategi om helt at slippe arbejdet, når de går på sommerferie i år. Lad os håbe for dem, at det lykkes og at de kan mærke en positiv forskel både i forhold til det at holde ferie og når de kommer tilbage på jobbet igen.

Deltagernes kommentarer

At ingen er uundværlig er også gået op for et par af deltagerne. De har derfor følgende kommentarer til årets sommerferie:

"Når man først har prøvet at holde helt fri, så kan man se, at arbejdet kan passe sig selv og at man har haft en bedre ferie og er mere veloplagt, når man kommer tilbage."

"Det er min holdning, at man på en stressende post skal sikre sig at "komme helt væk" - derfor også tre ugers sammenhængende ferie. Og så skal kollegerne have glæden af, at man er væk og kunne vise, at de kan - de kan nemlig rigtig meget."

"Jeg synes generelt det er noget skidt at man gør sig selv så "uundværlig". Det er også en plage for familien, hvis man ikke kan finde ud af at lægge arbejdet fra sig i ferien. Derudover synes jeg det er en kedelig ting, at man ikke har tiltro til de kollegaer, der gerne vil være backup mens man er væk. Kommer man på et tidspunkt i en stress situation eller er der alvorlig sygdom i familien, er man principielt prisgivet, fordi man føler at der ikke er nogen til at tage over eller assistere."

Personlige kommentarer

Denne undersøgelse bekræfter, at grænserne mellem arbejdsliv og privatliv bliver stadig mere flydende. Selv når vi er på ferie, er de fleste på i forhold til arbejdet enten via mobiltelefonen eller via mailen. Man kan diskutere, om det er en sund udvikling. Jeg tror, at det er vigtigt at skelne mellem, hvad der driver en til at være på arbejdet i ferien, hvad enten det er egentlige arbejdsopgaver, man løser eller man "kun" lige tjekker sin mails eller lytter sin mobiltelefon af. Hvis det, der driver en, er frygten for bunkerne, når man kommer tilbage fra ferie eller frygten for ikke at kunne følge med i

udviklingen på arbejdspladsen, så er der noget galt. Det kan dels handle om nogle usunde strukturer på arbejdet og dårlig planlægning og dels kan det handle om, at den enkelte medarbejder påtager sig et for stort ansvar og ikke tager ordentlig vare på sig selv.

Jeg tror ikke generelt, at det er arbejdspladserne, der lægger pres på medarbejderne og forventer, at de skal være på arbejdet og stå til rådighed også i deres ferier. Jeg tror, at det i høj grad er den enkelte medarbejder, der pålægger sig selv den opgave. Trives man på sit arbejde, går der ikke skarp grænse mellem arbejde og fritid. Ofte vil vores arbejde også fylde i vore tanker, når vi har fri. Jeg tror imidlertid, at det både er i den enkeltes og i arbejdspladsens interesse, at medarbejderne en gang imellem forsøger at koble helt af fra arbejdet og lader andre ting fylde, f.eks. familie, hobbies, nye input og oplevelser og ren afslapning – ikke at skulle noget eller leve op til nogen forventninger. Det er vigtigt at få ladet batterierne op og det gør man sjældent ved at lave arbejde også i ferieperioderne.

Det kan klart anbefales,

- at tage en diskussion omkring, hvordan ferie skal håndteres på arbejdspladsen.
- at forsøge at planlægge, således at vigtige opgaver løses i god tid inden, man går på ferie,
- at undgå at lægge møder de første dage tilbage på arbejdet,
- at undgå at lægge vigtige deadlines lige efter tilbagekomst fra ferie
- at alliere sig med de gode og dygtige kollegaer, som de fleste har og bede dem om at substituere, mens man er ferie.

Lidt statistik om undersøgelsen

I alt har 371 deltaget i undersøgelsen.

Fordelt på køn:

190 mænd og 181 kvinder

Fordelt på alder:

16 deltagere op til og med 29 år

84 i alderen 30-39 år

140 i alderen 40-49 år

116 i alderen 50-59 år

15 over 60 år.

Fordelt på stillingsniveau:

32 arbejdsløse

122 medarbejdere

52 projektledere

72 mellemledere

58 afdelingschefer

20 direktører

15 selvstændige

Om analysen

Til undersøgelsen er anvendt det web-baserede analyseværktøj Questback. Undersøgelsen er gennemført ved at links har været lagt på Teglkamp & Cos hjemmeside og på en række andre portaler. Alle besvarelser er anonyme. Informationsindsamlingen blev gennemført i forsommeren 2009.

Yderligere oplysninger

Direktør Susanne Teglkamp, Teglkamp & Co., telefon 48 22 11 41/21 60 29 99,
e-mail: ste@teglkamp.dk

Om Susanne Teglkamp

Susanne Teglkamp er konsulent og direktør i Teglkamp & Co. Susanne er uddannet jurist og reserveofficer og har bred erfaring fra både den private og den offentlige sektor. Hun har bl.a. været kommunaldirektør, HRdirektør i to forskellige IT-virksomheder og har i mange år arbejdet som managementkonsulent.

Om Teglkamp & Co.

Teglkamp & Co. arbejder ud fra perspektivet: ledelse i øjenhøjde. Det vil sige, at vi møder lederne på deres bane. Vi tager udgangspunkt i virksomhedernes udfordringer og arbejder ud fra en praktisk tilgang til udfordringerne.

Sammen med ledere og medarbejdere designer vi den gode proces og de rigtige løsninger, så vejen er banet for at skabe top resultater!

Teglkamp & Co. arbejder bl.a. med kompetenceudvikling af ledere og medarbejdere, projektledelse, karriererådgivning, web-baserede analyser. Se mere på www.teglkamp.dk

Juni 2009